

Katarzyna Bernaś
ul. Słowackiego 23/4
58-371 Boguszów-Gorce

Program działania Biblioteki + Centrum Kultury
w Czarnym Borze na lata 2023 – 2025

WSTĘP

Czarny Bór to gmina ludzi z pasją, do kultury, literatury, sportu, do aktywności społecznej dlatego też od momentu gdy objęłam funkcję dyrektora Biblioteki + Centrum Kultury w Czarnym Borze dokładałam wszelkich starań by oferta naszej jednostki była nowoczesna, bogata oraz różnorodna – na miarę wielkich pasji mieszkańców. Misję tę realizujemy poprzez działalność biblioteczną – kreując i rozwijając potrzeby czytelnicze oraz aktywność kulturalną wspierając edukację artystyczną oraz integrując lokalne środowisko.

Niniejszy dokument przedstawia program funkcjonowania Biblioteki + Centrum Kultury w Czarnym Borze na lata 2023-2025.

MISJA

Kreowanie oraz zaspakajanie potrzeb kulturalnych, czytelniczych i edukacyjnych oraz aktywizacja i integracja środowiska lokalnego.

WIZJA

Biblioteka + Centrum Kultury jest powszechnie dostępnym i nowoczesnym ośrodkiem kultury, informacji i integracji społecznej służącym rozwojowi Gminy Czarny Bór oraz regionu. W swojej działalności kieruje się poszanowaniem przeszłości i kreowaniem przyszłości w oparciu o potrzeby i potencjał mieszkańców gminy.

Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze jak każda instytucja kultury, stoi dziś w obliczu wielu poważnych wyzwań. Pandemia, która spowodowała izolację społeczną i pogłębiła kryzys relacji międzyludzkich, wojna w Ukrainie, inflacja, kryzys energetyczny, oraz klimatyczny. Wszystko to nie pozostaje bez wpływu na działalność instytucji kultury i oczekiwania lokalnej społeczności. Mieszkańcy oczekują dziś by biblioteka, centrum kultury była nie tylko miejscem realizacji potrzeb kulturalnych, wartościowej rozrywki, upowszechniania kultury, ale również miejscem, w którym tętni życie lokalnej społeczności, gdzie rodzą się nowe pomysły, utrwala się ważne w danym środowisku wartości.

Sukces jednostki kultury zależy w dużej mierze od umiejętności szybkiej reakcji na zmieniającą się sytuację, pojawiające się pomysły, nowe możliwości czy potrzeby lokalnej społeczności. Ważna jest również doświadczona i kreatywna kadra, sprawnie realizująca ciekawe i innowacyjne projekty. Dlatego też koncepcję funkcjonowania Biblioteki + Centrum Kultury konstruuję wokół następujących celów strategicznych:

CELE STRATEGICZNE:

- 1. Aktywizacja i wspieranie rozwoju społeczności lokalnej gminy Czarny Bór** (liderzy oddolnych inicjatyw).
- 2. Podniesienie atrakcyjności oferty kulturalnej i bibliotecznej** (edukacja kulturalna, edukacja czytelnicza, kalendarz gminnych imprez i wydarzeń).
- 3. Wzrost poziomu dochodów własnych B+CK** (pozyskiwanie środków zewnętrznych).
- 4. Rozwój zasobów ludzkich** (kadra, organizacja pracy).
- 5. Promocja.**

Cel strategiczny 1.

Aktywizacja i wspieranie rozwoju społeczności lokalnej gminy Czarny Bór (liderzy oddolnych inicjatyw)

Jednym z najważniejszych celów B+CK na kolejne lata jest inicjowanie i wspieranie działań służących odkrywaniu i rozwijaniu potencjału społecznego i kulturowego mieszkańców. Cel ten realizować będę poprzez bliską współpracę z liderami lokalnych społeczności, zarówno tymi formalnymi jak sołtysi, szefowie lokalnych organizacji i stowarzyszeń, jak również poprzez poszukiwania liderów nieformalnych, aktywnych, mających pomysły, charyzmę, chęć do działania i podejmowania oddolnych inicjatyw we wszystkich sołectwach gminy. Wzmacnianie potencjału społecznego zaowocuje nie tylko aktywizacją mieszkańców, ale też nowymi projektami, czy zajęciami, które ożywią świetlice wiejskie i sprawią, że miejsca te będą ponownie bliskie mieszkańcom.

Gmina Czarny Bór to gmina ludzi z pasją, dlatego też jako dyrektor B+CK, będę podejmować różnorodne działania by te pasje odkrywać i wspierać. Działania te polegać będą na:

- diagnozie potrzeb lokalnej społeczności,
- dostosowywaniu do potrzeb i zainteresowań oferty zajęć stałych,
- organizację wernisaży, koncertów i wydarzeń kulturalnych prezentujących dorobek lokalnych pasjonatów zarówno w Centrum Kultury jak również na świetlicach wiejskich,
- współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami, radami sołectkimi i zespołami,

- współpracy z Gminnym Zespołem Szkolno-Przedszkolnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i klubami sportowymi.

Cel strategiczny 2.

Podniesienie atrakcyjności oferty kulturalnej i bibliotecznej (edukacja kulturalna, edukacja czytelnicza oraz kalendarz gminnych imprez i wydarzeń).

Ważnym aspektem działalności każdego centrum kultury jest (atrakcyjna, adekwatna do potrzeb lokalnego środowiska) edukacja kulturalna. Dlatego też wprowadziłam i od 2019 r. systematycznie rozwijam, ofertę stałych zajęć artystycznych. Obecnie dzieci i młodzież realizować się mogą w ramach: warsztatów teatralnych, tanecznych, bibliotecznych, animacji poklatkowej, czy warsztatów Einsteina (zajęcia animacyjno - naukowe). Zajęcia te odbywają się w Centrum Kultury, dlatego też okresie 2023 – 2025 zamierzam stopniowo wprowadzać ofertę atrakcyjnych zajęć warsztatowych na świetlicach wiejskich. Doświadczenia ostatnich dwóch lat dobitnie pokazały, że na świetlicach nie ma zapotrzebowania na standardowe zajęcia świetlicowe-opiekuńcze. Oferta w gminie jest tak bogata w zajęcia sportowe, kulturalne i edukacyjne, że dzieci nie mają już czasu, ani ochoty przychodzić do świetlic po to by grać w planszówki, czy na zajęcia plastyczno-techniczne. Powodzeniem cieszą się zajęcia niestandardowe, eksperymentalne prowadzone w nowatorski sposób przez specjalistów w danej dziedzinie. Podejmę więc działania, aby na świetlicach cyklicznie, cotygodniowo odbywały się warsztaty edukacyjne, ogólnorozwojowe lub artystyczne (w zależności od zainteresowań i potrzeb mieszkańców). Świetlice są bogato wyposażone w sprzęt komputerowy tablety i drukarkę 3D więc już od 2023 r. planuję wprowadzenie warsztatów robotyki i druku 3D dla dzieci i młodzieży. Kolejną propozycją jest nauka gry w szachy. Pilotażowe zajęcia od grudnia 2022 r. odbywają się na świetlicy w Grzędach i powoli zjednują sobie nowych odbiorców. W ofercie B+CK brakowało dotąd warsztatów wokalnych i muzycznych dlatego też chciałabym je wprowadzić na świetlicy w Borównie (np. we współpracy z Kapelą „Janicki”), a na świetlicy w Jaczkowie zaproponować zajęcia animacyjno-kreatywne. Ponadto będę aktywnie wspierać wszelkie inicjatywy oddolne by świetlice były miejscem spotkań zarówno dzieci jak i dorosłych. Od stycznia 2023 r. planuję rozwinąć ofertę świetlicy w Witkowie, oprócz zespołu śpiewaczego „Radość” i Klubu Seniora, dorośli będą mogli tam spotykać się na ćwiczeniach ogólnorozwojowych i relaksacyjnych z elementami Jogi. Na świetlicy w Grzędach nadal działać i tworzyć będzie zespół ludowy „Grzędowianki”, dla którego udało się pozyskać nowego akompaniatora. Zespół rozwija się, coraz częściej koncertuje, dołączają też do niego nowi członkowie. Nowością na tej właśnie świetlicy są wspomniane już zajęcia szachowe prowadzone przez certyfikowanego instruktora, a od listopada br. z inicjatywy jednego z mieszkańców Grząd na świetlicy grać można w ping-ponga.

Jako dyrektor B+CK oraz osoba odpowiedzialna za rozwój i działania Uniwersytetu III Wieku dokładam też wszelkich starań by oferta dla studentów - seniorów była atrakcyjna i dostosowana do ich potrzeb. Pomimo 2 lat pandemii, która spowodowała społeczną izolację i znacznie obniżyła aktywność wśród dolnośląskich uniwersytetów III wieku, to jednak frekwencja w czarnoborskim UTW utrzymuje się na wysokim poziomie. Tylko w bieżącym, 6 roku działalności do naszego UTW dołączyło 10 nowych słuchaczy. By działalność tę nadal rozwijać, w 2023 r. planuję realizację projektu Senioralnej Akademii Kultury - cyklu wykładów z różnych dziedzin sztuki, spotkań autorskich oraz wyjazdów do zawodowych instytucji artystycznych. W planach są też warsztaty kreatywne, spotkania integracyjne, wycieczki oraz cieszące się powodzeniem zajęcia gimnastyczne z elementami fizjoterapii.

Ponadto w B+CK dla dorosłych są zajęcia Zumby, warsztaty świątecznego rękodzieła, współpracujemy ze Stowarzyszeniem „Atrakcyjni”, a z mojej inicjatywy od 2021 roku w B+CK swoją siedzibę ma Koło Gospodyń Wiejskich w Czarnym Borze, które pomimo krótkiego okresu działalności wspólnie z B+CK pozyskało dofinansowanie i zrealizowało już 2 duże projekty skierowane do mieszkańców naszej gminy.

W kolejnych sezonach artystycznych w celu rozszerzenia oferty kulturalnej oraz propozycji zajęć stałych będę przygotowywać projekty i starać się pozyskiwać środki zewnętrzne. Rozwój oferty możliwy będzie także dzięki odpłatności za zajęcia. Wysokość lub brak opłaty uzależnione będą od rodzaju zajęć i wynagrodzenia instruktora, czy wykorzystanych materiałów realizacyjnych.

Biblioteka + Centrum Kultury pod moim kierownictwem podejmuje również szereg działań mających na celu kształtowanie i rozwój potrzeb czytelniczych. Z mojej inicjatywy w B+CK powstał Dyskusyjny Klub Książki, w ramach którego dorośli sympatycy literatury cyklicznie spotykają się by dyskutować o książkach. Biblioteka nie tylko zyskała nowych czytelników, ale też możliwość dofinansowania spotkań autorskich (w ramach DKK zrealizowano m in. spotkanie z Alkiem Rogozińskim – znanym autorem komedii kryminalnych). W kolejnych latach zamierzam cyklicznie, organizować spotkania autorskie z pisarzami, dziennikarzami i ciekawymi osobistościami. Na rok 2023 zaplanowane są m. in. spotkania: z Robertem Maciągiem (pisarzem i podróżnikiem, autorem książek podróżniczych i książek dla dzieci) oraz Wiesławem Kotem (polskim publicystą, wykładowcą akademickim, autorem 30 książek z zakresu literaturoznawstwa i filmoznawstwa). Możliwe to będzie zarówno dzięki dofinansowaniu w ramach DKK jak również współpracy z dolnośląskimi bibliotekami nawiązanej podczas IV Rudny Programu Rozwoju Bibliotek.

Pozytywny wpływ na upowszechnianie czytelnictwa w naszej gminie miał również projekt pt. „Basiowe czytanki – rodzinne warsztaty w bibliotece”, na który nasza placówka uzyskała dofinansowanie ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu

Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Dzięki dofinansowaniu udało się zrealizować spotkanie autorskie z Zofią Stanecką - znaną i bardzo popularną wśród dzieci pisarką. Realizacja projektu zaowocowała nowymi czytelnikami, ale również wzbogaceniem zakresu usług biblioteki i dostosowaniem ich do potrzeb całych rodzin. Do wzrostu liczby czytelników w dużej mierze przyczyniła się także bogata i różnorodna oferta zajęć dla dzieci jak i dla dorosłych. Obiekt przez 6 dni w tygodniu, od godzin porannych do wieczornych tętni życiem, a uczestnicy warsztatów tanecznych, teatralnych czy zajęć naukowych, dzieci i ich rodzice, a także seniorzy często niejako „przy okazji” korzystają również z oferty biblioteki.

W latach 2023 – 2025 będę uważnie monitorować dane statystyczne oraz podejmować kolejne działania wspierające i rozwijające edukację czytelniczą, które pozwolą utrzymać dodatnie wskaźniki oraz pozyskać nowych czytelników.

Kalendarz imprez/wydarzeń cyklicznych

Gminny kalendarz imprez zawierający terminy cyklicznych imprez organizowanych przez B+CK, Gminę, czy jednostki gminne jest niezbędne by skoordynować i ułatwić pracę jednostek. Poniżej przedstawiam propozycję kalendarza na rok 2023 r.

Lp.	Termin	Nazwa imprezy/wydarzenia	Organizator	Miejsce
STYCZEŃ				
1.	06.01.2023	Spotkanie Noworoczne, Obchody Święta 3 Króli	Sołectwo i Parafia Witków	GOK Witków
2.	07.01.2023	Historia z Betlejem Spektakl Teatru Plenerowego	B+CK	Skwer Olimpijczyków
3.	20.01.2023	Konkurs Kolęd	Parafia Witków	GOK Witków
4.	21.01.2023	Spotkanie Noworoczne	Sołectwo Grzędy, Grzędy Górne	Świetlica Grzędy
5.	Termin do ustalenia	Koncert Noworoczny	Gmina	B+CK
6.	28.01.2023	Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	B+CK	B+CK
LUTY				
7.	10.02.2023	Karnawałowy Bal Seniora Zakończenie I semestru UTW	UTW/ Koło Gospodyń Wiejskich	B+CK

8.	Termin do ustalenia	Biesiada Taneczna z Kapelą Janicki	Stowarzyszenie Górali Czarnoborskich/ B+CK	B+CK
9.	13.02- 24.02.2023	Organizacja zajęć w ramach ferii zimowych	B+CK	B+CK światlice wiejskie
MARZEC				
10.	01.03.2023	Recital Chopinowski	Gmina, B+CK	B+CK
11.	08.03.2023	Gminny Dzień Kobiet	Gmina, B+CK	B+CK
12.	Termin do ustalenia	Eliminacje Gminnego Konkursu Recytatorskiego Pegazik	B+CK	B+CK
13.	20.03.2023	Dzień Wiosny	GZS-P	GZS-P
KWIECIEŃ				
14.	02.04.2023	Konkurs na najpiękniejszą Palmę Wielkanocną	Parafia pw NSPJ	Kościół
15.	30.04.2023	Apel z okazji uchwalenia Konstytucji 3 MAJA	GZS-P	GZS-P
MAJ				
16.	02.05.2023	Półmaraton z Flagą na Trójgarbie	Gmina Stare Bogaczowice Gmina Czarny Bór, B+CK	Boisko Witków
17.	08.05.2023	Dzień Bibliotekarza i pracownika kultury	B+CK	B+CK
18.	08-15.05.2023	Tydzień Bibliotek – spotkania autorskie dla dzieci i dla dorosłych	B+CK	B+CK
19.	Termin do ustalenia	Biathlon dla każdego	UKN Trójgarb	Stadion
CZERWIEC				
20.	01.06.2023	Gminny Dzień Dziecka	B+CK Gmina	Stadion
21.	22.06.2023	Uroczyste zakończenie roku w przedszkolu	GZS-P	Przedszkole

22.	23.06.2023	Uroczyste zakończenie roku szkolnego	GZS-P	GZS-P
23.	20.06.2023	Piknik Świętojański	Sołectwo Czarny Bór	Skwer Olimpijczyków
LIPIEC				
24.	lipiec 2023	Organizacja zajęć wakacyjnych dla dzieci	B+CK	B+CK świetlice wiejskie
25.	15.07.2023	Festyn nad Grzędzkim Potokiem	Sołectwo Grzędy	Teren przy świetlicy Grzędy
26.	22.07.2023	Festyn Świętej Anny	Sołectwo Witków	Boisko Witków
SIERPIEŃ				
27.	Termin do ustalenia	Wyścig MTB	B+CK, Gmina	Zalew Grzędy
WRZESIEŃ				
28.	02.09.2023	Narodowe Czytanie	B+CK	Skwer Olimpijczyków
29.	03.09.2023	Dożynki Gminne Dolnośląskie Święto Pieroga	Gmina, B+CK	Stadion
30.	29-30. 09.2023	Puchar MELAFIRU	UKN Melafir	Stadion
PAŹDZIERNIK				
31.	01.10.2023	Noc Bibliotek	B+CK	B+CK
32.	07.10.2023	Inauguracja Roku Akademickiego Uniwersytetu III Wieku	B+CK	B+CK

33.	14.10.2023	Dzień Nauczyciela	Gmina	Do ustalenia
34.	20.10.2023	Dzień Seniora	B+CK Gmina	B+CK
LISTOPAD				
35.	11.11.2023	Obchody Święta Odzyskania Niepodległości	B+CK GZS-P	
36.	Termin do ustalenia	Recital Chopinowski	B+CK Gmina	B+CK
37.	25.11.2023	Święto Misia – warsztaty biblioteczne	B+CK	B+CK
GRUDZIEŃ				
38.	06.12.2023	Mikołaj	B+CK Gmina	Skwer Olimpijczyków
39.	Termin do ustalenia	Wigilia Uniwersytetu III Wieku	UTW	B+CK
40.	Termin do ustalenia	Wigilia dla potrzebujących	Gmina, OPS	do ustalenia
41.	29.12.2023	5 –Lecie Wieży na Trójgarbie	Gmina, B+CK	Trójgarb

Cel strategiczny 3.

Wzrost poziomu dochodów własnych B+CK (pozyskiwanie środków zewnętrznych).

W celu pozyskiwania dodatkowych środków na działalność statutową B+CK rozwijać będzie działalność komercyjną tj. organizacja komercyjnych koncertów, spektakli czy warsztatów specjalistycznych. Na wzrost dochodów B+CK przekłada się także działalność kawiarenki. Dzięki dobrze dobranemu asortymentowi i atrakcyjnym cenom dochód z kawiarenki systematycznie rośnie. Budżet dodatkowo zasilany jest poprzez wynajem sal na działalność komercyjną. Bardzo dużą popularnością cieszy się sala urodzinowa, jak również sala konferencyjna i widowiskowa.

W celu poszerzenia oferty kulturalnej i realizacji nowych projektów w latach 2023 – 2025 Biblioteka + Centrum Kultury będzie aplikować do następujących programów:

- a) *Edukacja kulturalna*, program realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).
- b) *Promocja Czytelnictwa*, program realizowany przez MKIDN (Instytut Książki).
- c) *Partnerstwo dla książki*, program realizowany przez MKIDN (Instytut Książki).
- d) *Kultura Interwencje*, program realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).
- e) *Kultura Dostępna* realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).
- f) *Infrastruktura domów kultury* - realizowany przez MKIDN (Narodowe Centrum Kultury).

B+CK aplikować będzie również do programów ogłaszanych przez Zarządu Województwa Dolnośląskiego t.j. *Otwarte konkursy ofert z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa* i inne.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe dochody B+CK planuję, że środki pozyskane z działalności komercyjnej, wynajmów oraz środki od sponsorów i z programów dotacyjnych stanowić będą około 10 % rocznego budżetu B+CK.

Cel strategiczny 4.

Rozwój zasobów ludzkich, kadry (organizacja pracy)

W strukturze Centrum Biblioteczno-Kulturalnego znajdują się: biblioteka w Czarnym Borze, centrum kultury w Czarnym Borze oraz świetlice wiejskie (w Borównie, Grzędach, Jaczkowie, Witkowie). W celu realizacji zadań statutowych B+CK zatrudnia pracowników merytorycznych (bibliotekarze, instruktorzy, pracownik administracji) oraz pracowników obsługi zgodnie z następującym planem zatrudnienia i podziałem etatów:

L.p.	Komórka organizacyjna	Ilość etatów
1.	Dyrektor	1
2.	Główny Księgowy	1
3.	Stanowisko ds. administracyjnych	1
4.	Stanowisko instruktora/wychowawcy	3,5
5.	Stanowisko Bibliotekarza	2
6.	Stanowisko Pracownika Technicznego	1
7.	Stanowisko Pracownika Gospodarczego	1

Z punktu widzenia sprawnego zarządzania zasobami ludzkimi w B+CK niezwykle ważne jest także podnoszenie kwalifikacji pracowników. Rozwój technologii, zmieniające się formy pracy, metody upowszechniania kultury, nowatorskie projekty pociągają za sobą konieczność ciągłego

doskonalenia się. Aby Biblioteka + Centrum Kultury była nowoczesna i konkurencyjna nie tylko poprzez swoją architekturę ale także miała dobrze przygotowaną, kreatywną kadrę niezbędny jest udział w szkoleniach, kursach czy seminariach z zakresu animacji czasu wolnego, pracy z seniorami, innowacyjnych metod pracy z czytelnikiem, zarządzania projektami i innych.

7. Promocja.

Celem wzmacniania pozytywnego wizerunku Centrum zarówno wśród mieszkańców jak również w regionie ważna jest aktywność w lokalnych mediach (portalach internetowych, lokalnych tygodnikach). Dlatego też zamierzam systematycznie przygotowywać i przekazywać mediom relacje i fotorelacje z realizowanych działań. Nieodpłatne udostępnianie przekazanych materiałów zależy w dużej mierze od dobrej woli prowadzących dany portal czy gazetę, dlatego też niezwykle istotna jest dobra i systematyczna współpraca z mediami. Promocja instytucji kultury i organizacji w coraz większym stopniu polega też na samodzielnym, sprawnym i efektywnym prowadzeniu komunikacji internetowej. Dlatego też, najszybszym sposobem dotarcia do odbiorców wydarzeń kulturalnych, do czytelników jest Internet, w tym przede wszystkim lokalne portale internetowe oraz fanpage FB, poprzez który jednostka ma bliski i bezpośredni kontakt z mieszkańcami, gdzie publikujemy informacje o nowościach czytelniczych, działalności kulturalnej i osiągnięciach, a zarazem bada potrzeby i konfrontuje reakcje na organizowane wydarzenia.

Odbiorcy wydarzeń kulturalnych, czytelnicy oczekują wysokiej jakości świadczonych usług, innowacji, bogatego księgozbioru, twórczych projektów, ale też lokalności i domowej, rodzinnej atmosfery. Dołożę więc wszelkich starań aby Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze była tzw. „*trzecim miejscem*”, w którym tętni życie lokalnej społeczności, gdzie rodzą się pomysły, budują więzi i utrwalają ważne dla naszej społeczności wartości. By zarówno centrum kultury jak i świetlice wiejskie były ważnymi punktami na mapie gminy, by były miejscem spotkań ludzi z pasją, centrum rozmów o kulturze przy kawie i herbacie, miejscem zmieniającym biernego odbiorcę kultury w aktywnego uczestnika – twórcę.